במדינה

(המשך מעמוד 6)

שפרס היה שקוע במילחמתו בהעולם הזה".

רצח ועבודה. בינתיים עברו שני האישים דרך ארוכה. שימעון פרס הוא ראש ממשלת־ישראל, ואילו שטראוס הוא ראש ממשלת־בוואריה — אחת המדינות בקהיליה הפדרלית הגרמנית.

השבוע עורר שטראוס שערוריה. אחרי שנקבע לו תאריך לביקור בישראל, השמיע בגרמניה הצהרה בזכות מכירת נשק גרמני מתוחכם לסעודיה.

בעבר הרעישה ישראל שמיים וארץ כדי למנוע עיסקה זו, וכל הכוחות המתקדמים בגרמניה, ובראשם מיפלגת הירוקים, ניהלו מערכה ציבורית מוצלחת למניעתה.

טען שטראוס: הפועלים הגרמניים זקוקים לעבודה, ועיסקות־הנשק מספקות עבודה. כמה מיפעלים גדולים ממוקמים בבוואריה.

שטראוס לא הסתפק בכך. בחיוך ערמומי אמר שישראל תבין בוודאי לנפשו, מכיוון שגם היא מוכרת נשק לארצות רבות. הוא לא היה צריך לפרש, מפני שהוא מכיר את עסקיו של שימעון פרס. ממשלת־ישראל אכן מוכרת נשק לכמה מן המישטרים הפושעניים ביותר בעולם, האשמים ברצח המוני של אזרחיהם. התירוץ הרישמי: הרבר דרוש לקידום תעשיית־הנשק הישראלית ומספק עבודה לפועלים.

שחורים וירוקים. כמה חברי־כנסת ניסו לעורר רעש ולסכל את הביקור, אך קולם היה קול ענות חלושה. גם הם ידעו כי ביחס כלפי גרמניה שוררת בישראל צביעות חסרת־תקנה.

לפני כמה שבועות הוחרמה בישראל מישלחת של מיפלגת־הירוקים, מפני שאחד מחבריה — כולם צעירים, בני הדור שקם אחרי השואה — חיבר לפני הביקור מיסמך פנימי, ובו מתח ביקורת חריפה על מריניות ממשלת־ישראל. השגרירות הישראלית בבון המטירה אש וגפרית על הירוקים, עתוני ישראל ודוברים רישמיים הגדירו אותם כניאו־נאצים וכאנטי־שמיים.

ואילו שטראוס, שהטיף ערב־ביקורו לאספקת נשק מתוחכם למדינה ער־בית, והשתייך לדור שהעלה את היטלר לשילטון, הוא אורח רצוי בעיני ראש ממשלת־ישראל.

בסלאנג הפוליטי הגרמני, נקראים שטראוס ועמיתיו "השחורים", בגלל תמיכתם בכמורה הקאתולית הלובשת שחורים. נראה כי הצבע השחור עדיף על הירוק.

* *ערך העולם הזה, שנכח במסיבת־העיתונאים המשותפת, עורר מהומה כאשר לא ניתנה לו הזכות להציג בה שאלות.*

השואה
עסק ושמו אושוויץ

מאנשים עשו שלדים, משערות עשו שמיכות

836,525 שמלות־נשים, 348,820 חליפות־גברים, 38 אלף זוגות נעלי־גברים, 5,255 זוגות נעלי־נשים וכ־5,000 גברים, נשים וילדים מוכי־דעב מצאו חיילי הצבא האדום כאשר נכנסו לפני 40 שנה למחנה אושוויץ, ביום ינואר מושלג, בשעה שלוש אחר הצהריים.

היה זה רק איזכור מיקבץ־עובדות אחד מני רבים, אשר פורסמו בשבועות האחרונים בעולם ביום־השנה האיום הזה, שבו שבת מוקד־הטבח הגדול בהיסטוריה מפועלו, אחר שבמשך ארבע השנים, שיבעה החודשים ו־11 הימים של קיומו נטבחו בו ארבעה מיליונים, רובם יהודים, על־ידי חניקה איטית בגאז־הרעל ציקלון ב'.

ליטר מרק־כרוב. הנאצים לא הסתפקו בגאז, שרפו את קורבנותיהם מייד אחרי חניקתם במישרפות הסמרכות. ברגע האחרון, אחרי שעור פינו, שבוע לפני הופעת הצבא האדום, 60 אלף איש מערבה במיצעד־מוות רגלי, הם גם הוציאו להורג 300 איש ביריה, כאשר גילו אותם מסתתרים במחנה.

שטראוס וסרם במסיבת־עיתונאים בהרצליה (1963)
צביעות חסרת־תקנה

הכוונה היתה, כמובן, שלא להשאיר עדי־ראיה. זאת היתה גם הסיבה לכך שהנאצים העלו באש, לפני בריחתם, את מחסני־הטובין, שבהם מיינו חפצי המושמדים.

כי, כפי שהשרידים אינם יכולים לשכוח, היתה אושוויץ גם עסק גדול: אם את שיני־הזהב הקפידו אנשי הס"ס להעביר לרייכסבנק (הבנק המרכזי הגרמני), הרי את שערותיהם של המושמדים, למשל, מכרו לתעשיית הטכסטיל הגרמנית (במחיר 50 פפניג הקילו), וזאת יצרה מהשערות שמיכות.

עסק אושוויצי אחר היה, כידוע, השכרת מועמדים להשמדה לתעשיה הגרמנית, אשר הקימה בשטח המחנה מיפעלים לניצול כוח־העבדים, וגם שילמה תמורת עבודתם לס"ס: ארבעה מארקים ליום עבור פועל מיקצועי, שלושה — עבור פועל פשוט.

כדי לשמר את כוח־העבודה הזה, שעבד 12 שעות ליום, גם האכילו אותו 1300 עד 1700 קאלוריות ליום (במקום 4800 הדרושות), כשהתפריט היומי מורכב מחצי ליטר קפה, ליטר מרק־כרוב או מרק־סלק, 300 עד 500 גרם לחם ו־30 גרם מרגרינה. התוצאה: לא רק שרבבות מעובדי־כפיה מתו מרעב ומחולשה כללית, אלא גם שהמעטים ששרדו, ירדו משך השנים עד לשיחרור למישקל של אנשים־שלדים, 30־40 קילו לאדם.

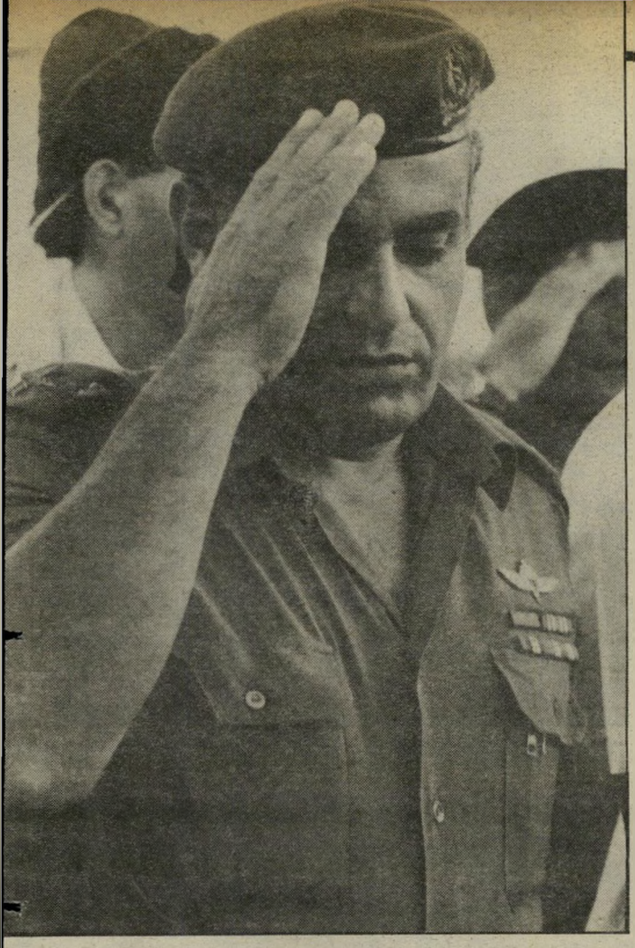

הקצין שהוא הנחקר הראשי בפרשת הריגתם של החוטפים השבויים הוא גם משורר

"בודאי יש לנו מה לאמר אולי לספר וגם לאמץ את הרגעים הקשים לכאורה צריך לייפות במילים נעימות את הדקות היפות (אך אם) מועטות
צריך לנצור ולזכור באריכות כי הן אלה שמשאירות לכולנו את הזיכרונות הגדולים בשעות הקטנות־הגדולות... אולי נצא ללקט אותן דקות שאנו תמיד מנסים למצוא – אותן בגדולתן...
אך לעיתים נתקלים אנו באנשים (מדומים לגדולים) אך קטנים...
אשר מנסים לפזר מישפטים – לנו הם תמיד חורים וכואבים... אבל – באמת מה הם לעומת
אותם רגעים קטנים־גדולים שלהם

אנחנו כל־כך מצפים!!

אין ספק שהמשורר לא התכוון לרגעים שעברו עליו השבוע, אחרי שהשבועון כותרת ראשית גילה, תוך הפרת חוקי־הצנזורה, שהוא הנחקר העיקרי בפרשת הריגתם של שני שבויים בלתי־חמושים.

זהו תת־אלוף יצחק מרדכי (40), המכונה "איציק", קציר־צנחנים־וחיל־רגלים־ראשי. הוא הדמות המרכזית הנראית בתצלומיה של צלמת העולם הזה, ענת סרגוסטי, שצולמו שעה קלה לפני הריגת השבויים. הצנזורה לא אפשרה בשעתו לזהות את מרדכי בתמונה, וכל התייחסות אליו בהקשר זה נמחקה.

האוטובוס בקו תל־אביב־אשקלון נחטף באפריל 1984 על־ידי ארבעה צעירים ערביים, שהיו חמושים בסכין וברימון. אחרי שדרכו של האוטובוס נחסמה הסתערו עליו כוחות־הביטחון. שניים מן החוטפים נהרגו בו במקום. שניים אחרים הובלו מן המקום, לעיני הכתבים והצלמים שהצליחו להסתנן למקום.

התמונה המכרעת של סרגוסטי מראה את אחד משני החוטפים השבויים, כשהוא בריא ושלם, מובל על־ידי חיילים, כשלידו תת־אלוף מרדכי, המחזיק אקדח בידו.

מה שקרה ברגעים שלאחר מכן

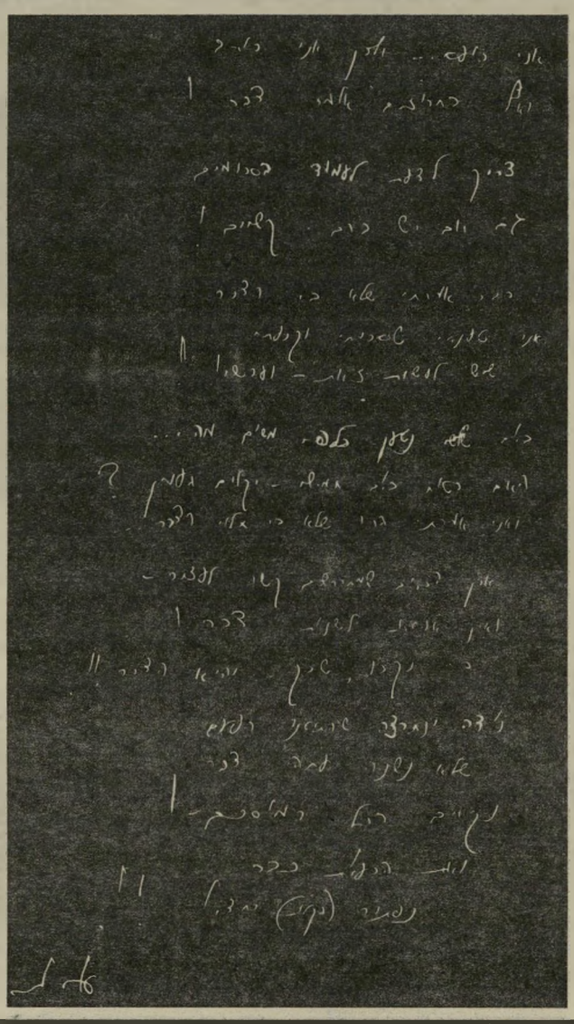

"את הרגעים הקשים לכאורה צריך לייפות במילים נעימות..."

שירי האהבה